

OKTOBER 2026

Jobben som bryter arbetslösheten

I SÄRSKILT UTSATTA OMRÅDEN

| **4** | **Almega**

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Almegas reformförslag	4
Inledning	5
Svår situation i de särskilt utsatta områdena	6
Utrikes födda i arbete	7
Hur många försörjer sig på arbete i särskilt utsatta områden?	9
Sysselsättningen i de särskilt utsatta områdena	11
De vanligaste yrkena bland män i särskilt utsatta områden	14
De vanligaste yrkena bland kvinnor i särskilt utsatta områden	16
De vanligaste yrkena bland nyanlända män i särskilt utsatta områden	18
De vanligaste yrkena bland nyanlända kvinnor i särskilt utsatta områden	20
Stora kompetensbehov i yrken som dominerar i de särskilt utsatta områdena	22
Är bemanningsbranschen en underskattad integrationsmotor?	24
Reformer för ökade drivkrafter till arbete och en effektivare jobbpolitik	25
Fotnoter	28

Sammanfattning

Företag i privat tjänstesektor har fortsatt svårt att rekrytera, även till yrken med lägre krav på utbildning och erfarenhet. Samtidigt är arbetslöshet och utanförskap stora problem i Sveriges särskilt utsatta områden. Almega har för sjätte året med hjälp av SCB:s yrkesstatistik kartlagt arbetsmarknaden i dessa områden för att visa vilka yrken och branscher som bryter utanförskapet.

Trendbrott 2024 efter flera års uppgång

Efter en stark uppgång 2014–2023 vände sysselsättningen nedåt under 2024 i takt med svagare konjunktur. Bland nyanlända män i särskilt utsatta områden föll sysselsättningsgraden med 7,6 procentenheter till 63,2 procent och bland nyanlända kvinnor med 6,2 procentenheter till 37,3 procent, vilket var de två grupper som tappade mest. För samtliga boende i områdena sjönk sysselsättningen till 66,9 procent för män och 58,7 procent för kvinnor. Ett undantag är utrikesfödda män, som ökade något och nu har högre sysselsättning än inrikes födda i dessa områden.

Fler är självförsörjande – men gapet till övriga delar av landet kvarstår

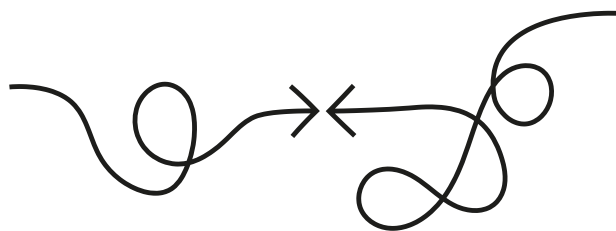
Andelen som är självförsörjande på sin arbetsinkomst (minst 20 150 kronor/månad, 2025) i särskilt utsatta områden har ökat stadigt sedan 2013. 2024 uppgår andelen till 58,2 procent för män och 45,1 procent för kvinnor. Trots förbättringen är andelen som inte kan försörja sig på sitt arbete dubbelt så stor som i riket i övrigt, och kvinnor i utsatta områden halkar efter mest.

Tjänstesektorn är den viktigaste integrationsmotorn

Drygt fyra av fem män i särskilt utsatta områden arbetar i tjänstesektorn. Vanligast bland männen är transport och distribution (25 %), följt av restaurang- och livsmedelsyrken samt bygg och hantverk (båda 12,1 %). Bland kvinnor dominerar vård och omsorg (33,6 %), följt av utbildning/skola (16,3 %) och städbranschen (16,5 %). Bemanningsbranschens roll som integrationsmotor bedöms vara underskattad, eftersom SCB:s statistik inte kopplar yrke till arbetsgivare. Statistik visar att branschen 2024 sysselsatte nära 50 procent fler utrikesfödda än övriga arbetsgivare.

Stora kompetensbehov väntar

Enligt Kompetenskartan¹ fanns det andra kvartalet 2026 omkring 34 000 lediga tjänster inom de bristyrken som är vanligast i utsatta områden. Flest lediga jobb fanns inom vården (cirka 17 500), följt av transport/lager (cirka 7 700), restaurang (cirka 5 700) och städ/hemservice (cirka 3 100). De flesta av dessa yrken kräver högst gymnasieutbildning.

[1] Kompetenskartan tillhandahåller datadrivna beslutsunderlag genom att kombinera flera centrala datakällor om arbetsmarknaden, däribland platsannonser.

Almeegas reformförslag

- Ge fler arbetssökande aktiva insatser som Arbetsmarknadsutbildning och Rusta och Matcha så att fler arbetslösa får stöd som leder till jobb.
- Skärp kraven på att arbetslösa deltar i aktiviteter som leder till jobb, och kontrollera efterlevnaden.
- Sänk arbetsgivaravgifterna så att det alltid lönar sig att anställa – en sänkning med tre procentenheter av den allmänna löneavgiften bedöms kunna skapa uppemot 95 000 nya jobb.
- Reformera SFI: gå från skolförlagd undervisning till ett arbetsmarknadsorienterat system där språkinläring kombineras med praktik och arbete från start.

Trots ett tillfälligt bakslag 2024 visar rapporten att tjänstesektorn är avgörande för att bryta utanförskapet i särskilt utsatta områden. Almega menar att Sverige inte kan vänta med reformer som sänker trösklarna till arbete och stärker drivkrafterna att ta ett jobb.

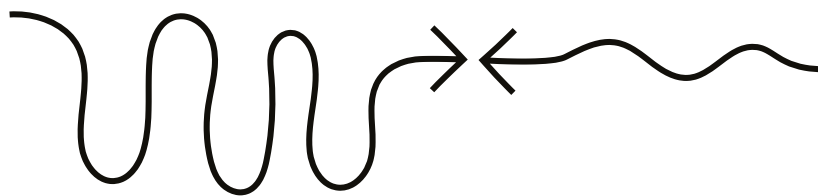
Inledning

Tjänsteföretagens största utmaning är att få tag på nya medarbetare med rätt kompetens. Det gäller både jobb med höga krav på utbildning och kvalifikationer och jobb med lägre kvalifikationskrav där det räcker med en gymnasieutbildning eller en kortare introduktionsutbildning. Fler av de vanligaste bristyrkena finns i privat tjänstesektor. När företagen inte hittar nya medarbetare tvingas de tacka nej till uppdrag. Det leder till minskad tillväxt i svensk ekonomi, något vi alla förlorar på i förlängningen.

Efter pandemin har sysselsättningen ökat samtidigt som det funnits gott om lediga jobb. Enligt Kompetenskartan fanns under andra kvartalet 2026 omkring 34 000 lediga tjänster inom de vanligaste bristyrkena i de utsatta områdena.

I de särskilt utsatta områdena finns de största och mest omfattande samhällsproblemen idag. I Polismyndighetens senaste lägesbild, från december 2025, klassas 65 områden i Sverige som utsatta, varav 19 som särskilt utsatta – en ökning från 59 respektive 17 områden i lägesbilden från 2023. Här styr kriminella ligor och klaner genom egna parallella rättssystem som hotar den svenska rättsordningen. Men fler än polisen måste engagera sig om den negativa utvecklingen i områdena ska kunna brytas så att segregationen minskar och integrationen ökar. Regeringen måste höja ambitionerna i integrations- och arbetsmarknadspolitiken om kompetensbristen ska kunna få en lösning. För att bryta utanförskapet och segregationen är det absolut viktigaste att människor kommer i arbete. Här spelar tjänstesektorn en avgörande roll då det är i många tjänsteföretag som de så viktiga instegsjobben finns. Därför är syftet med denna rapport att kartlägga vilka de vanligaste jobben i de särskilt utsatta områdena är för att i sin tur kunna avgöra vilka branscher som bidrar mest till att bryta integrationen. Utöver detta vill vi genom rapporten belysa sysselsättningen samt självförsörjningsgraden i de särskilt utsatta områdena.

Med hjälp av SCB:s yrkesstatistik har Almega för sjätte gången kartlagt hur arbetsmarknaden ser ut i de särskilt utsatta områdena och i vilka yrken som de boende där har. Vi har analyserat vilka de vanligaste yrkena är bland de boende i särskilt utsatta områden och vilka branscher som bryter arbetslöshet och utanförskap. Genom att kartlägga de branscher och yrken som bryter långtidsarbetslösheten får vi en tydlig bild av hur jobbmöjligheterna ser ut för de boende i särskilt utsatta områden. För att förbättra kompetensförsörjningen och integrationen behövs reformer som ytterligare ökar jobbchanserna och stärker drivkrafterna till arbete.

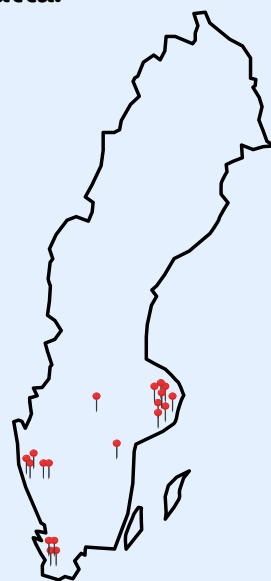
Svår situation i de särskilt utsatta områdena

Debatten om utmaningarna med brottsligheten, det sociala utanförskapet och arbetslösheten i de särskilt utsatta områdena har tilltagit de senaste åren. Att människor går från arbetslöshet till att arbeta är en nyckelfaktor för att vända utvecklingen i dessa områden.

En del forskare menar att ännu mera fokus måste läggas på jobben. De menar att det är bättre att lösa jobbfrågan än att ensidigt tala om att bryta segregeringen i de utsatta områdena.² För Almega är detta också helt centralt. Svårigheterna för företagen i privat tjänstesektor att hitta nya medarbetare även till yrken som kräver liten arbetslivserfarenhet och utbildning har visat sig vara omfattande. I områden med hög arbetslöshet finns en resurs att ta tillvara.

Under 2025 klassade polisen totalt 19 områden som särskilt utsatta:

- Botkyrka: Alby, Hallunda/Norsborg och Fittja.
- Göteborg: Bergsjön, Lövgärdet, Hammarkullen och Hjällbo.
- Malmö: Nydala/Hermodsdal/Lindängen och Rosengård.
- Stockholm: Husby och Rinkeby/Tensta.
- Södertälje: Ronna/Geneta/Lina och Hovsjö.
- Borås: Hässleholmen/Hulta och Norrby.
- Linköping: Skäggetorp
- Örebro: Vivalla.

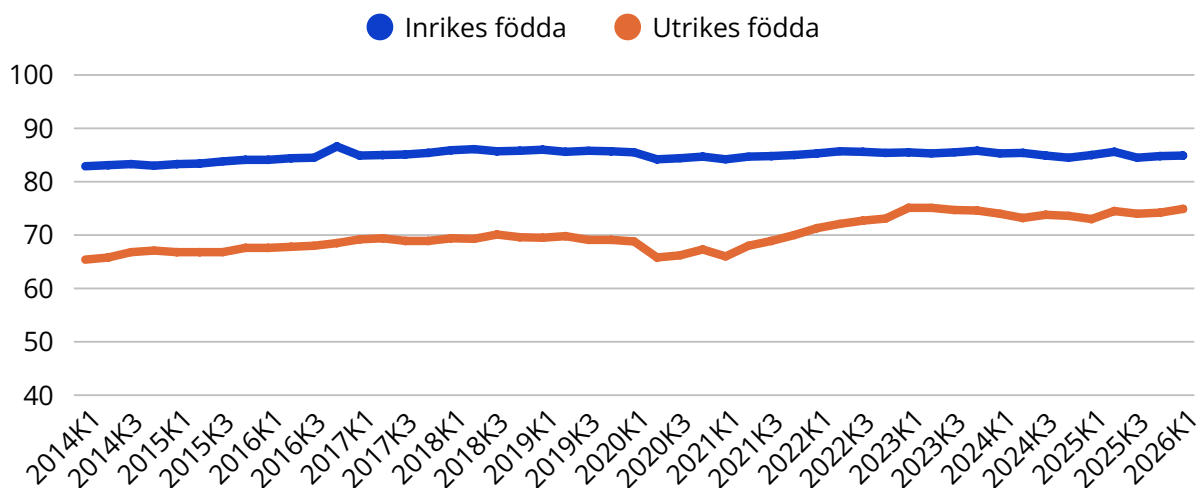
Regeringen har under mandatperioden varit tydlig med sina prioriteringar när det kommer till att bekämpa gängkriminalitet. Det är bra och riktigt men enbart en sida av myntet. För att fler i de särskilt utsatta områdena ska komma i jobb, och därigenom bryta sitt utanförskap, krävs även reformer som gör det enklare och billigare för arbetsgivare att anställa, satsningar på språkutbildning som leder till jobb, i kombination med stärkta drivkrafter att ta ett jobb för dem som står utan.

[2] Karlsson, Charlie. Minskad segregering är ingen mirakelkur. Svenska Dagbladet. 2023-04-25. [Charlie Karlsson: Minskad segregering är ingen mirakelkur | SvD Debatt](#) (hämtad 2023-05-16).

Utrikes födda i arbete

Under 2000-talet har Sverige haft en omfattande invandring, till största del bestående av flyktingmottagande, och har tagit emot flest asylinvandrare i hela EU i förhållande till befolkningsstorleken. Flyktingmottagandet har å ena sidan bidragit till att fler än en miljon utrikes födda numera arbetar i Sverige samtidigt som det å andra sidan bidragit till omfattande problem, inte minst i de särskilt utsatta områdena.

Diagram 1: Andel sysselsatta bland inrikes och utrikes födda, 20–64 år
Procent

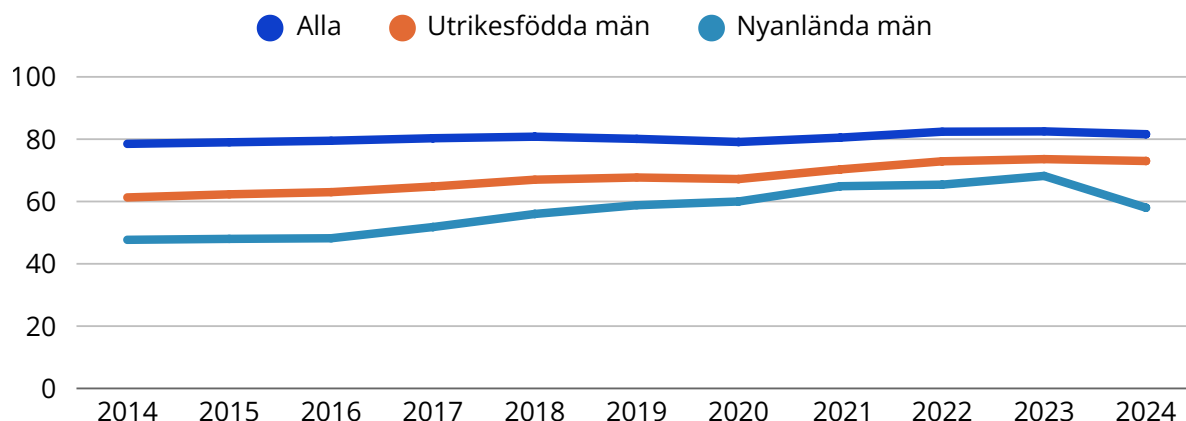
Källa: SCB, arbetskraftsundersökningarna (AKU).

Sysselsättningsgraden bland utrikes födda i åldern 20–64 år har ökat påtagligt sedan 2014 och låg första kvartalet 2026 på nära 75 procent, i linje med de toppnivåer som noterades under de två första kvartalen 2023. Ökningen motsvarar omkring tio procentenheter sedan 2014, att jämföra med endast två procentenheter för inrikes födda under samma period. Sysselsättningsgapet mellan grupperna har därmed krympt från 18,4 procentenheter andra kvartalet 2020 till omkring 10 procentenheter första kvartalet 2026, vilket är den minsta uppmätta skillnaden sedan 2014. Utvecklingen har tagit fart efter pandemin och visar att integrationen på arbetsmarknaden fortsätter i rätt riktning. Samtidigt vill vi på Almega understryka att gapet fortfarande är betydande och att den positiva trenden ännu inte fullt ut har nått de särskilt utsatta områdena, där arbetslösheten alltjämt är påtagligt högre än i riket som helhet. Det är ett tydligt tecken på att ytterligare reformer behövs för att stärka drivkrafterna till arbete och sänka trösklarna in på arbetsmarknaden.

Hur sysselsättningen har utvecklats för män och kvinnor i Sverige ska vi studera närmare nedan.

Diagram 2: Andel sysselsatta i Sverige bland män, 20 – 64 år

Procent

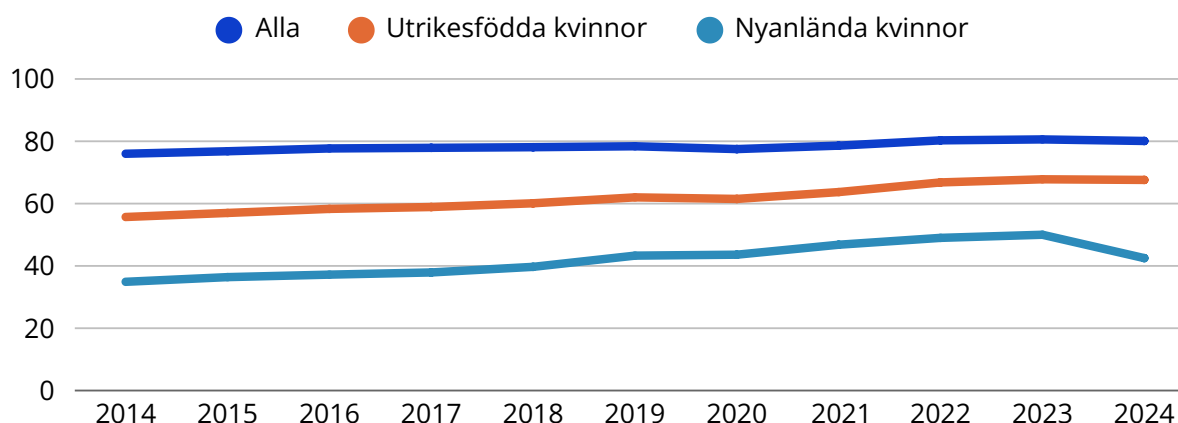

Källa: SCB Yrkesregistret.

Sysselsättningsgraden bland män i Sverige har ökat sedan 2014, men uppgången bröts under 2024. Bland samtliga män i riket steg sysselsättningsgraden från 78,5 procent 2014 till som högst 82,5 procent 2023, för att därefter falla till 81,6 procent 2024 i takt med den svagare konjunkturen. Ökningen har varit starkast bland utrikes födda män, vars sysselsättningsgrad steg från 61,3 procent 2014 till 73,6 procent 2023, en uppgång med drygt tolv procentenheter på nio år, innan även denna grupp fick se sysselsättningsgraden sjunka marginellt till 73,0 procent 2024. Tydligast är trendbrottet bland nyanlända män, det vill säga utrikes födda män med kortast tid i Sverige. Mellan 2014 och 2023 ökade sysselsättningsgraden i denna grupp kraftigt, från 47,4 till som högst 68,2 procent, en uppgång med nära 21 procentenheter på nio år. Under 2024 vände dock utvecklingen snabbt: sysselsättningsgraden bland nyanlända män föll till 58,0 procent, ett tapp på över tio procentenheter på ett enda år, vilket är den kraftigaste nedgången under hela perioden 2014–2024. Nästan hälften av den sysselsättningsökning som byggts upp sedan 2014 raderades därmed ut på ett år, vilket visar att nyanlända män, trots stora förbättringar det senaste decenniet, fortfarande är den grupp som troligen är mest känslig för konjunktursvängningar på arbetsmarknaden.

Diagram 3: Andel sysselsatta i Sverige bland kvinnor, 20 – 64 år

Procent

Källa: SCB Yrkesregistret.

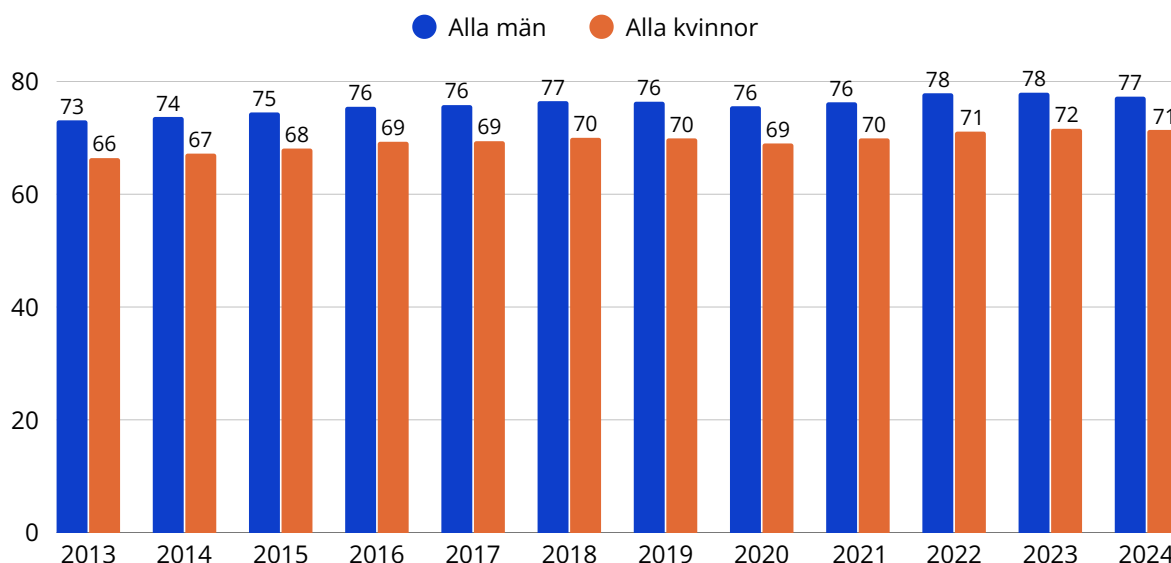
Även sysselsättningsgraden bland kvinnor i Sverige har ökat sedan 2014 men uppgången bröts under 2024. Bland samtliga kvinnor i riket steg sysselsättningsgraden från 76,0 procent 2014 till som högst 80,6 procent 2023, för att därefter falla till 80,1 procent 2024 i takt med den svagare konjunkturen. Ökningen har varit starkast bland utrikes födda kvinnor, vars sysselsättningsgrad steg från 55,7 procent 2014 till 67,8 procent 2023, en uppgång med drygt tolv procentenheter på nio år, innan även denna grupp fick se sysselsättningsgraden sjunka marginellt till 67,6 procent 2024. Tydligast är trendbrottet bland nyanlända kvinnor, det vill säga utrikes födda med kortast tid i Sverige. Mellan 2014 och 2023 ökade sysselsättningsgraden i denna grupp kraftigt, från 34,9 till som högst 50,0 procent, en uppgång med 15 procentenheter i linje med utvecklingen för nyanlända män (se diagram 2). Under 2024 vände dock utvecklingen snabbt: sysselsättningsgraden bland nyanlända kvinnor föll till 42,5 procent, ett tapp på 7,5 procentenheter på ett enda år och den kraftigaste nedgången i hela perioden 2014–2024. Nästan hälften av den sysselsättningsökning som byggts upp sedan 2014 raderades därmed ut på ett år, vilket visar att nyanlända kvinnor, trots stora förbättringar det senaste decenniet, fortfarande är den grupp som troligen är mest känslig för konjunktursvängningar på arbetsmarknaden.

Hur många försörjer sig på arbete i särskilt utsatta områden?

Alla som är sysselsatta kan dock inte försörja sig på sitt arbete utan är fortfarande beroende av offentliga bidrag för åtminstone en del av sin försörjning.

SCB har på uppdrag av regeringen tagit fram ett mått över självförsörjningsgraden i befolkningen. För att räknas som självförsörjande på arbete krävs en arbetsrelaterad inkomst före skatt på tre inkomst basbelopp om året, vilket motsvarar 20 150 kronor i månaden i 2025 års löner och priser.

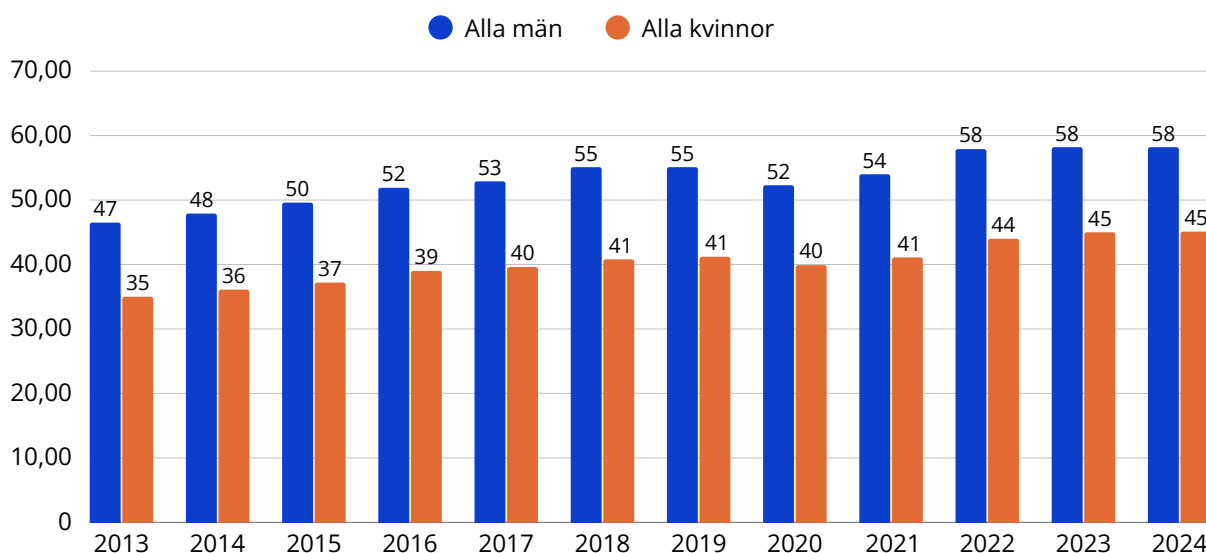
Diagram 4. Andel självförsörjande i riket
Procent

Källa: SCB Yrkesregistret.

År 2024 hade 74,3 procent av befolkningen i riket mellan 20 och 64 år en så hög arbetsrelaterad inkomst att de räknades som självförsörjande på arbete. Genom att studera utvecklingen för män och kvinnor ser vi en god utveckling sedan 2013 då 4,2 procentenheter fler män samt 5 procentenheter fler kvinnor var självförsörjande 2024. Det är positivt att försörjningsgraden stiger trots att sysselsättningen minskat något, då det innebär att många av de som tagit sig in på arbetsmarknaden är på en lönenivå som man kan leva på.

Diagram 5. Andel av befolkningen (20-64 år) som försörjer sig på arbete i särskilt utsatta områden
Procent

Källa: SCB (2026) Självförsörjning efter region (inkl. RegSO), kön, ålder och födelseregion. År 2013 - 2024.

I de särskilt utsatta områdena är andelen självförsörjande betydligt lägre. Över hela perioden har självförsörjningsgraden ökat tydligt för båda könen: bland männen steg andelen från 46,5 procent 2013 till 58,2 procent 2024, en ökning med knappt 12 procentenheter. Bland kvinnorna ökade andelen självförsörjande från 35,0 till 45,1 procent, en uppgång med drygt 10 procentenheter.

Utvecklingen har dock inte varit linjär. Fram till 2019 skedde en stadig förbättring för båda grupperna. I samband med pandemin 2020 skedde en tydlig nedgång då självförsörjningsgraden föll med cirka 2,8 procentenheter för män och 1,3 procentenheter för kvinnor. Åren 2021 och 2022 präglades sedan av en kraftig återhämtning, med de största enskilda årliga uppgångarna under hela mätperioden, innan utvecklingen har planat ut under 2023 och 2024 och andelarna i stort sett legat stilla. Skillnaden mellan könen har bestått under hela perioden. Männens självförsörjningsgrad har konsekvent legat cirka 11-14 procentenheter över kvinnornas, och gapet har snarast vidgats något sedan 2013.

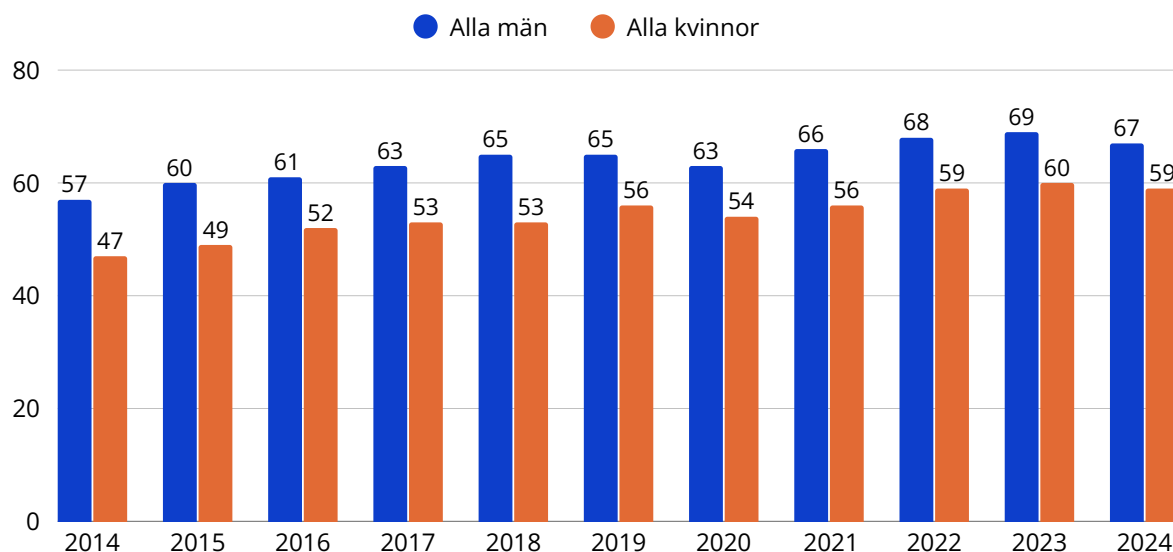
En intressant trend som visar sig 2024 är att andelen självförsörjande inte följer utvecklingen för sysselsättningen fullt ut. Trots att andelen sysselsatta i de särskilt utsatta områdena sjönk det senaste året låg andelen självförsörjande näst intill kvar på samma nivå. Det kan vara en indikation på att de som faktiskt jobbar i större utsträckning har en inkomst som når över nivån där man anses vara självförsörjande.

Sätts utvecklingen i relation till riket som helhet framgår att de utsatta områdena visserligen närmar sig den nationella nivån, men fortfarande ligger långt efter: 2013 var skillnaden mot riket 26,6 procentenheter för män och 31,4 procentenheter för kvinnor. 2024 hade den minskat till 19,1 respektive 26,3 procentenheter. Sysselsättningen/självförsörjningen i utsatta områden har alltså förbättrats i absoluta tal och delvis närmat sig riksgenomsnittet, men gapet är fortsatt betydande och kvinnor i utsatta områden är fortsatt den grupp som halkar efter mest.

Sysselsättningen i de särskilt utsatta områdena

Almegas kartläggning följer sysselsättningen bland alla boende i de särskilt utsatta områdena samt bland nyanlända som varit bosatta i Sverige i högst fem år. Den senaste statistiken, för 2024, presenteras för de områden som polisen bedömde som särskilt utsatta 2024, se även not 1.

Diagram 6. Andel av befolkningen (20-64 år) som försörjer sig på arbete i särskilt utsatta områden
Procent

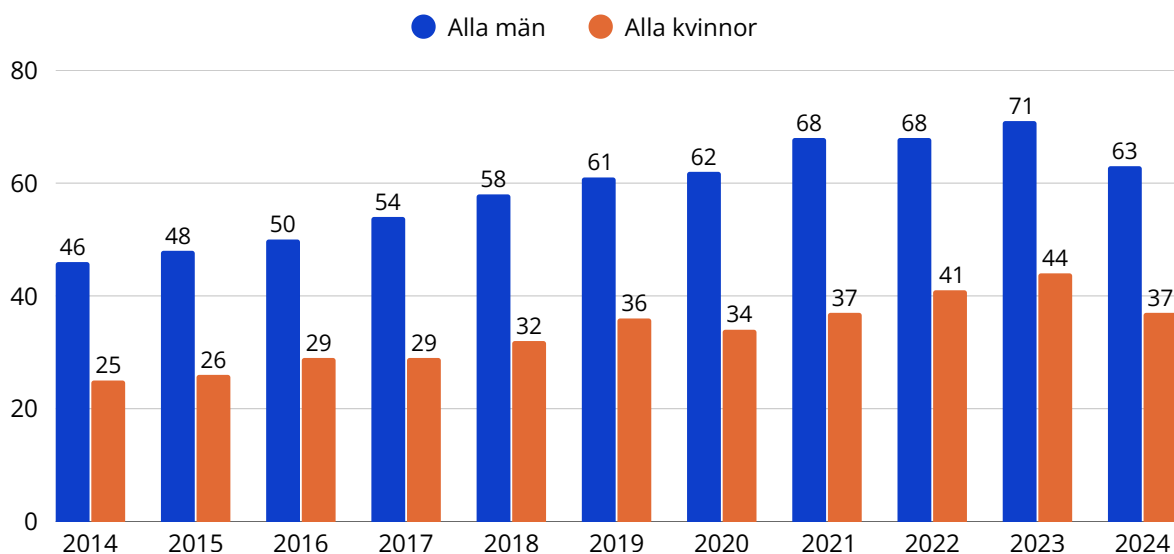

Källa: SCB Yrkesregistret.

Den senaste statistiken visar att sysselsättningen bland boende i de särskilt utsatta områdena ökade kraftigt mellan 2014 och 2023, men att uppgången bröts 2024. Andelen sysselsatta män steg från 57,4 procent 2014 till som högst 68,7 procent 2023, en ökning med drygt 11 procentenheter, innan den föll till 66,9 procent 2024. Andelen sysselsatta kvinnor steg under samma period från 47,4 till som högst 60,2 procent 2023, en ökning med nära 13 procentenheter, för att därefter sjunka till 58,7 procent 2024. Mot bakgrund av att en hög andel av de boende i de särskilt utsatta områdena är utrikes födda kan utvecklingen jämföras med hur sysselsättningen för utrikes födda i hela Sverige har förändrats under samma period.

Nedgången 2024, med 1,8 procentenheter för män och 1,5 procentenheter för kvinnor, är betydligt mindre än den kraftiga nedgång som noterades bland nyanlända i områdena samma år (se diagram 7), men innebär att den nästan oavbrutna uppgång som pågått sedan pandemiåret 2020 nu har brutits även för den samlade befolkningen i de särskilt utsatta områdena. Det är ett tecken på att den svagare svenska konjunkturen 2024 även har fått genomslag i de särskilt utsatta områdena.

Diagram 7. Andel sysselsatta nyanlända män och kvinnor (20–64 år) i särskilt utsatta områden
Procent

Källa: SCB Yrkesregistret.

Andelen sysselsatta bland nyanlända i särskilt utsatta områden ökade även den kraftigt mellan 2014 och 2023, men uppgången bröts tydligt under 2024. Bland nyanlända män steg andelen sysselsatta från 46,2 procent 2014 till som högst 70,8 procent 2023, en ökning med nära 25 procentenheter, innan den föll till 63,2 procent 2024, en minskning med 7,6 procentenheter jämfört med året innan. Bland nyanlända kvinnor steg andelen sysselsatta från 25,1 procent 2014 till som högst 43,5 procent 2023, en ökning med över 18 procentenheter, för att därefter sjunka till 37,3 procent 2024, en nedgång med 6,2 procentenheter. Fram till 2023 växte andelen i arbete i förhållandevis jämn takt för båda grupperna, med en mindre nedgång under pandemiåret 2020 och en särskilt kraftig ökning bland männen 2021.

Stor sysselsättningsökning i de särskilt utsatta områdena

Andelen sysselsatta i de särskilt utsatta områdena låg 2024 på 66,9 procent för männen och 58,7 procent för kvinnorna (se diagram 6), en nedgång från 2023 men fortfarande på en nivå där en klar majoritet har förvärvsarbete, vilket skapar en stabil grund för integration och ökar motståndskraften mot kriminalitet i de särskilt utsatta områdena. År 2023 låg sysselsättningen bland nyanlända män något högre än bland samtliga män boende i särskilt utsatta områden, men mönstret vände 2024 då nyanlända mäns sysselsättning föll betydligt kraftigare och nu i stället ligger under genomsnittet för samtliga män i områdena. Det visar att nyanlända, trots den snabba etableringen 2014–2023, fortfarande är en grupp som är särskilt känslig för en svagare konjunktur.

Företagens stora efterfrågan på personal har minskat något och lågkonjunkturen, som fortfarande var fullt reell 2024, visar sig tydligt i sysselsättningen. Samtidigt har reformeringen av Arbetsförmedlingen varit framgångsrik och en hög andel av de arbetslösa, uppemot 45 procent,³ som deltar i matchningstjänsten Rusta och matcha har fått arbete eller kommit i studier. Även de som går på arbetsmarknadsutbildningar får arbete i hög utsträckning.

[3] Utvärderingsrapport för Onward ESF+ - Arbetsförmedlingen.

Sysselsättningsgapet mellan män och kvinnor minskar i utsatta områden

Sysselsättningsgapet mellan män och kvinnor i de särskilt utsatta områdena fortsatte att minska något under 2024. Både män och kvinnor fick se sin sysselsättningsgrad falla i takt med den svagare konjunkturen - män från 68,7 till 66,9 procent och kvinnor från 60,2 till 58,7 procent (se diagram 6). men eftersom nedgången var något mindre för kvinnorna krympte gapet till 8,2 procentenheter, den lägsta nivån som noterats sedan 2014. Det kan jämföras med toppnoteringen på över 12 procentenheter 2018.

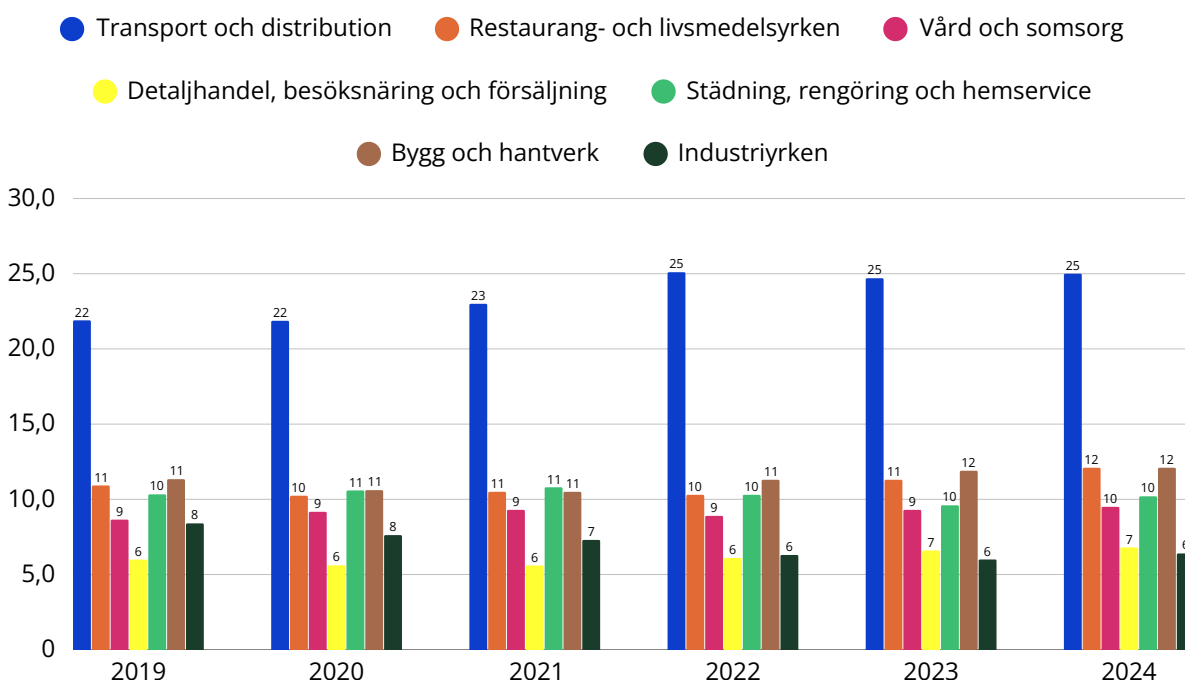
Bland de nyanlända syns en annan bild. Efter att gapet nådde sin högsta nivå under 2021 - 31 procentenheter - minskade det med nästan 5 procentenheter under 2022, för att växa något igen till 27,3 procentenheter 2023. Under 2024 minskade gapet åter något till 25,9 procentenheter, men det beror på att sysselsättningen föll kraftigt för båda grupperna snarare än på en fortsatt positiv utveckling: andelen sysselsatta nyanlända kvinnor i utsatta områden föll från toppnoteringen 43,5 procent 2023 till 37,3 procent 2024 (se diagram 7).

De vanligaste yrkena bland män i särskilt utsatta områden

Bland de män som bor i särskilt utsatta områden följer vi även i vilka branscher de arbetar samt vilka yrkesroller som är de mest förekommande.

Diagram 8. De vanligaste yrkeskategorierna bland alla män i särskilt utsatta områden
Procent

Källa: SCB yrkesregistret, se även bilaga 1.

Bland männen ökar andelen som arbetar med transport och distribution återigen under 2024, efter en liten minskning 2023, vilket var den första nedgången på flera år. Uppgången till 25 procent gör att var fjärde man i särskilt utsatta områden tillhör yrkeskategorin transport och distribution, i nivå med toppnoteringen från 2022. Kategorin är därmed fortsatt klart den största bland männens yrken i dessa områden.

Städbranschen fortsätter att stadigt sysselsätta runt tio procent av männen och visar en liten uppgång under 2024 i jämförelse med 2023. Det noterbara är dock att det sedan 2019 enbart rör sig på marginalen och inte visar upp någon större skillnad, trots skillnader i konjunkturläge eller pandemin.

Den fleråriga minskningen av andelen som arbetar i industrin bryts något under 2024 då andelen ökar från 6,0 till 6,4 procent, men ligger fortfarande klart under 2019 års nivå på 8,4 procent. Detaljhandel, besöksnäring och försäljning fortsätter samtidigt att öka, till 6,8 procent, och är för andra året i rad större än industrin. Störst uppgång bland männens yrkeskategorier under 2024 syns inom restaurang- och livsmedelsyrken samt bygg och hantverk, som båda stiger till 12,1 procent, den högsta nivån för respektive kategori sedan mätningarna inleddes.

Den privata tjänstesektorn dominerar fortsatt bland män som bor i särskilt utsatta områden. Drygt fyra av fem män jobbar i tjänstesektorn, och de återstående knappt 20 procenten återfinns i bygg och hantverk respektive industriyrken, en andel som ökat marginellt jämfört med 2023 i takt med bygg- och hantverksyrkenas uppgång.

De fem vanligaste yrkena bland män i särskilt utsatta områden, andel av samtliga

Procent

Yrke	Andel av arbetande, procent
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	6.2
Städare	6.1
Lager- och terminalpersonal	6
Taxiförare m. fl.	4.3
Buss och spårvagnsförare	3.1

Källa: SCB, yrkesregistret och egna beräkningar.

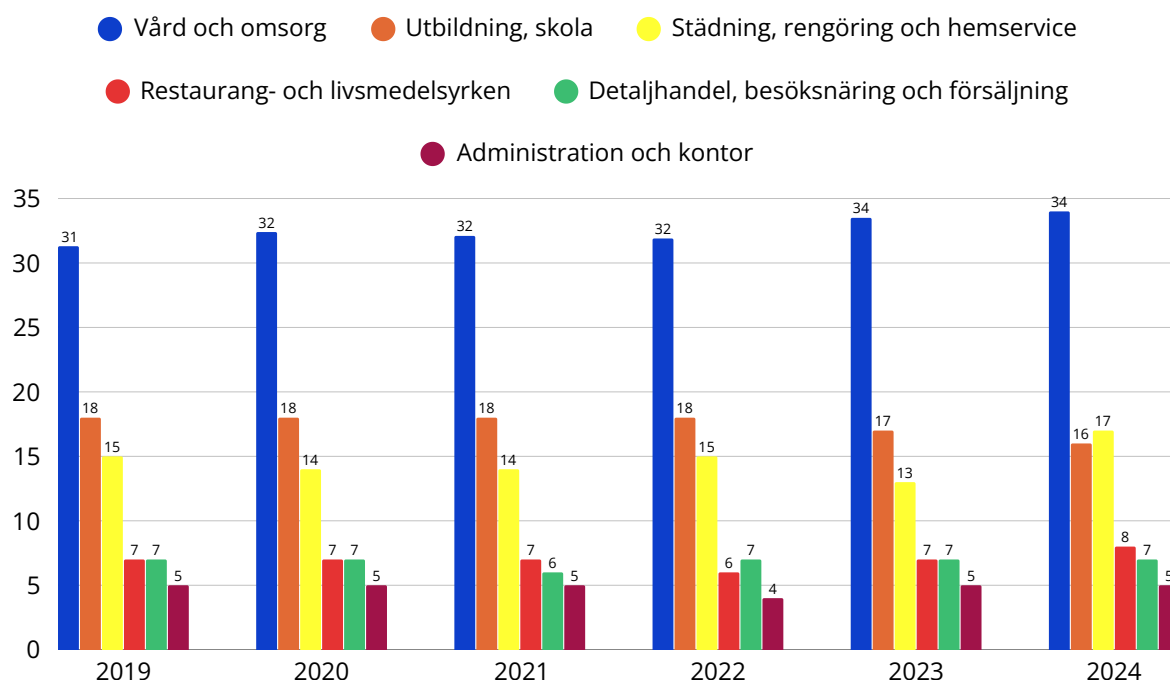
Tillsammans utgör dessa fem yrken cirka 25,7% av alla män med angiven yrkeskod i underlaget vilket är betydligt mer spritt än för kvinnor, där de fem vanligaste yrkena stod för cirka 43%. Männen topplista är också mer branschmässigt varierad (restaurang, städ, lager, transport) jämfört med kvinnornas som domineras av vård- och omsorgsyren.

De vanligaste yrkena bland kvinnor i särskilt utsatta områden

I de särskilt utsatta områdena arbetade knappt 59 procent av kvinnorna 2024, en liten minskning sedan året innan men en ökning med nära 12 procentenheter sedan 2014.

Diagram 9. De vanligaste yrkeskategorierna bland alla kvinnor i särskilt utsatta områden
Procent

Källa: SCB yrkesregistret, se även bilaga 2.

Andelen kvinnor som jobbar inom vård och omsorg fortsätter att öka och uppgick 2024 till 33,6 procent, vilket ytterligare är en uppgång jämfört med 2023 års 33,5 procent och den högsta noteringen sedan 2019. Branschen utgör därmed drygt en tredjedel av de yrkesarbetande kvinnorna i särskilt utsatta områden.

Andelen som arbetar inom utbildning och skola fortsätter samtidigt att minska till 16,3 procent 2024, vilket är den lägsta nivån under hela perioden och en nedgång med två procentenheter sedan toppen 2021 (18,4 procent).

Städbranschen vänder ordentligt uppåt till 16,5 procent 2024 efter fjolårets nedgång till 12,5 procent. Det är den högsta noteringen under mätperioden och en betydligt större rörelse än de senaste årens förhållandevis små rörelser. Även restaurang- och livsmedelsyrken samt detaljhandel, besöksnäring och försäljning ökar något, till 8,0 respektive 7,3 procent, medan administration och kontor minskar marginellt till 4,5 procent.

De fem vanligaste yrkena bland kvinnor i särskilt utsatta områden, andel av samtliga

Procent

Yrke	Andel av arbetande, procent
Städare	13.5
Barnskötare	8.4
Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	8
Vårdbiträden	7.5
Personliga assistenter	5.6

Källa: SCB, yrkesregistret och egna beräkningar.

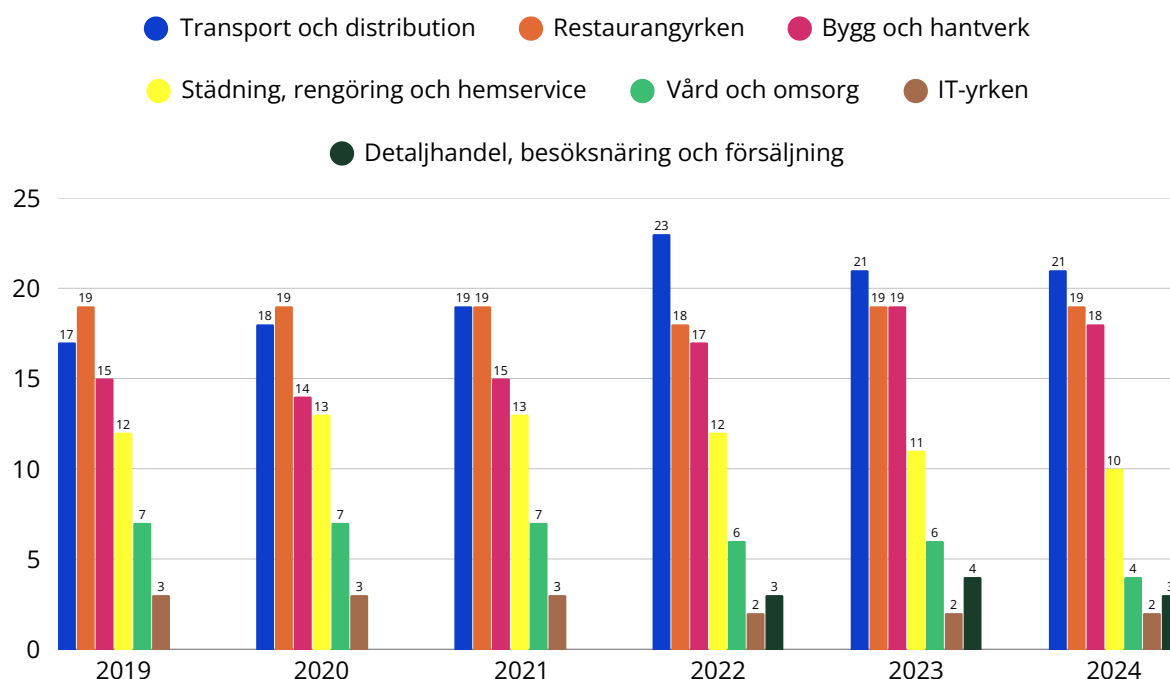
Tillsammans utgör dessa fem yrken cirka 43 procent av alla kvinnor med angiven yrkeskod i underlaget. Notera att "Städare" toppar listan trots att kategorin Vård och omsorg dominerar totalt sett. Det beror på att fyra av de andra topp-fem-yrkena ligger just inom vård/omsorg, medan städyrket är det enskilt största enskilda yrket.

De vanligaste yrkena bland nyanlända män i särskilt utsatta områden

Sysselsättningen bland nyanlända män i de särskilt utsatta områdena föll kraftigt under 2024, till 63,2 procent efter toppnoteringen på 70,8 procent 2023, ett tapp på 7,6 procentenheter på ett enda år. Därmed ligger gruppen åter under nivån för män i övrigt i dessa områden (66,9 procent 2024), en position man tillfälligt lämnade 2023. Samtidigt har flera förändringar skett inom vilka yrkeskategorier de nyanlända männen arbetar i under de senaste åren.

Diagram 10. De vanligaste yrkeskategorierna bland nyanlända män i särskilt utsatta områden
Procent

Källa: SCB yrkesregistret, se även bilaga 3.

Andelen nyanlända män som jobbar inom yrkeskategorin transport och distribution minskar för andra året i rad, från 22,7 procent 2022 via 21,1 procent 2023 till 20,6 procent 2024. Trots nedgången är kategorin fortsatt klart störst bland nyanlända mäns yrken. Bland de enskilda yrkena är rörelserna dock större: Lager- och terminalpersonal tappar från 6,3 till 4,4 procent och halkar ner till fjärde plats bland de fem vanligaste yrkena.

Föraryrkena går däremot åt andra hållet. Övriga bil-, motorcykel- och cykelförare ökar från 5,1 till 6,4 procent och klättrar upp till tredje plats bland de fem vanligaste yrkena för nyanlända män, vilket gör föraryrkena till en allt viktigare del av transport- och distributionskategorin.

Restaurangyrkena håller ställningarna som en av de viktigaste branscherna för de nyanlända männen och ökar marginellt till 18,8 procent 2024. Restaurang- och köksbiträden med flera är fortsatt med bred marginal det enskilt vanligaste yrket, även om det minskat något till 11,6 procent, medan kockar och kallskänkor faller ur listan över de fem vanligaste yrkena.

Bygg- och hantverksyrken minskar för första gången på fyra år, från 19,3 till 18,3 procent, vilket gör att restaurangyrkena åter är den något större branschen 2024. Övriga byggnads- och anläggningsarbetare tar sig samtidigt in bland de fem vanligaste yrkena för nyanlända män, med 3,9 procent.

Städning, rengöring och hemservice fortsätter minska, till 10,2 procent 2024, vilket den lägsta noteringen i mätperioden. Städare är dock fortsatt det näst vanligaste enskilda yrket, med 8,1 procent. Vård och omsorg minskar kraftigast av samtliga kategorier, från 5,9 till 4,2 procent, den lägsta andelen sedan 2019.

Flera faktorer kan ligga bakom att så många färre nyanlända män i de särskilt utsatta områdena arbetar än tidigare. Inte minst bör konjunkturläget ha påverkat negativt för denna grupp och deras sysselsättning. De yrken där de nyanlända männen dominerar går det ofta att klara sig utan kvalificerade språkkunskaper.

De fem vanligaste yrkena bland nyanlända män i särskilt utsatta områden, andel av samtliga
Procent

Yrke	Andel av arbetande, procent
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	11.6
Städare	8.1
Övriga bil-, motorcykel- och cykelförare	6.4
Lager- och terminalpersonal	4.4
Övriga byggnads- och anläggningsarbetare	3.9

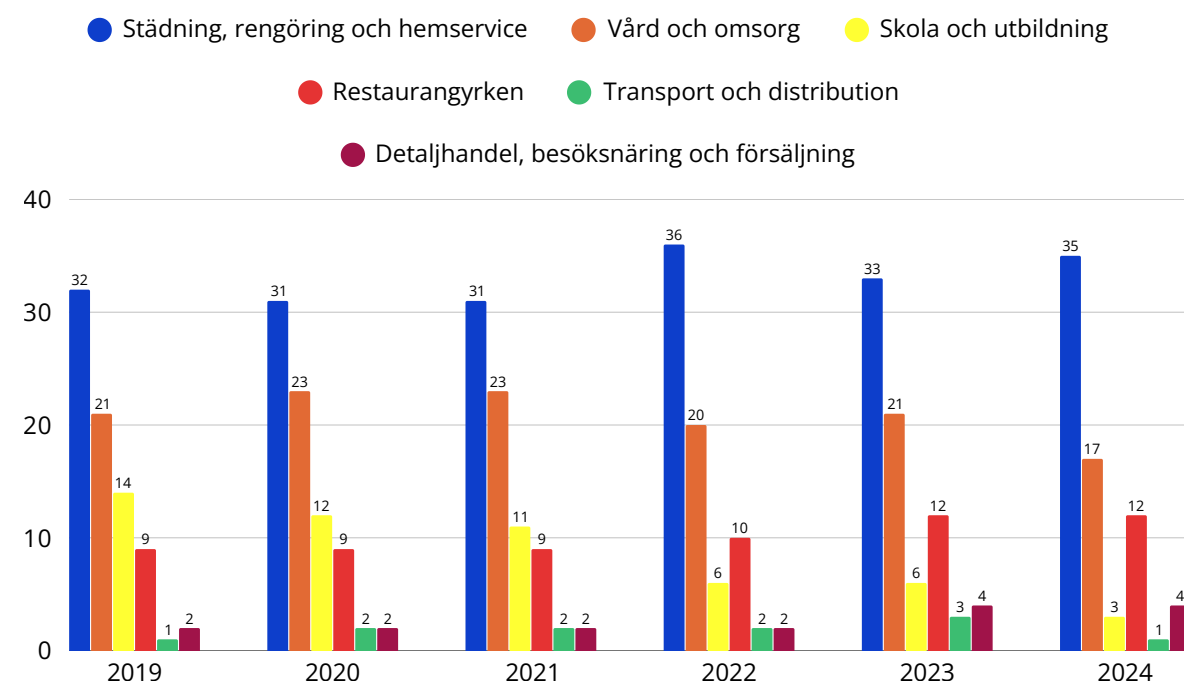
Källa: SCB, yrkesregistret och egna beräkningar.

De vanligaste yrkena bland nyanlända kvinnor i särskilt utsatta områden

Sysselsättningsgraden bland nyanlända kvinnorna i de särskilt utsatta områdena var strax över 37 procent 2024, vilket är en minskning med drygt 7 procentenheter från året innan men en fortsatt ökning med över 12 procentenheter sedan 2014.

Diagram 11. De vanligaste yrkeskategorierna bland nyanlända kvinnor i särskilt utsatta områden
Procent

Källa: SCB yrkesregistret, se även bilaga 4.

Städning, rengöring och hemservice är fortsatt den klart vanligaste yrkeskategorin bland nyanlända kvinnor. Andelen ökar till 35,0 procent 2024 efter en tillfällig nedgång till 33,2 procent 2023, men ligger fortfarande under toppnoteringen på 36,4 procent 2022. Städare är fortsatt det i särklass vanligaste enskilda yrket och ökar något till 31,9 procent.

Vård och omsorg minskar kraftigt, från 21,0 till 17,0 procent 2024, vilket är den lägsta noteringen i hela mätperioden. Nedgången märks tydligt bland de enskilda yrkena vårdbiträden (ner till 6,6 procent) och personliga assistenter (ner till 5,9 procent), medan restaurang- och köksbiträden ligger kvar högre upp i topp-fem-listan, på 7,9 procent.

Skola och utbildning fortsätter att minska kraftigt och har nästan halverats jämfört med 2023, från 5,5 till 3,0 procent 2024, i linje med den långsiktiga nedgången sedan 2019 (13,8 procent). Barnskötare, som tidigare legat kvar bland de fem vanligaste yrkena, faller helt ur listan och ersätts av övrig hemservicepersonal med flera (2,6 procent).

Restaurangyrkena fortsätter att öka och når en ny toppnotering på 12,0 procent 2024, om än fortfarande klart lägre än andelen bland nyanlända män (18,8 procent). Detaljhandel, besöksnäring och försäljning ligger kvar på en historiskt hög nivå (4,0 procent) efter en fördubbling under 2023, medan transport och distribution minskar åter, till 1,0 procent.

Andelen nyanlända kvinnor som jobbar är betydligt lägre än för nyanlända män. Varför är det så? Ingenting tyder på att efterfrågan på arbetskraft i de mest populära yrkena för män och kvinnor skiljer sig åt. Orsakerna till att kvinnorna inte får jobb i samma utsträckning som männen måste sökas på andra områden. Det tar längre tid för nyanlända kvinnor att etablera sig på arbetsmarknaden än det tar för nyanlända män, vilket troligen beror på flera faktorer. Personerna kommer ofta från länder där kvinnligt förvärvsarbete är mindre vanligt. De flesta nyanlända kvinnor är unga och i barnafödande ålder, vilket också försenar etableringen på arbetsmarknaden. Utrikesfödda kvinnors sysselsättning brukar dock öka märkbart när de varit i Sverige i drygt fem år. Åtgärder för att snabba på etableringen är därför angelägna.

De fem vanligaste yrkena bland nyanlända kvinnor i särskilt utsatta områden, andel av samtliga
Procent

Yrke	Andel av arbetande, procent
Städare	31.9
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	7.9
Vårdbiträden	6.6
Personliga assistenter	5.9
Övrig hemservicepersonal m.fl.	2.6

Källa: SCB, yrkesregistret och egna beräkningar.

Stora kompetensbehov i yrken som dominerar i de särskilt utsatta områdena

I de föregående kapitlen presenterade vi vilka yrken som dominerar bland de boende i de särskilt utsatta områdena. Kartläggningen visade att en överväldigande andel arbetade i den privata tjänstesektorn. Utifrån de prognoser Arbetsförmedlingen presenterar över möjligheterna till arbete i olika yrken kan vi se att de boende i de särskilt utsatta områdena arbetar i yrken där det finns kompetensbehov och bristen på personal är fortsatt stor, trots de senaste årens lågkonjunktur.

Tabell 1: Yrkesprognoser samt antal lediga jobb för ett urval av tjänsteyrken

Yrke	Möjligheter till arbete idag (2026)	Prognos, 5 års sikt (~2031)	Lediga tjänster enligt Kompetenskartan
Personliga assistenter	Stora möjligheter	Förväntas öka	5 873
Städare	Stora möjligheter	Förväntas öka	3 110
Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård, äldreboende och habilitering	Stora möjligheter	Förväntas öka	8 811
Restaurang- och köksbiträden	Stora möjligheter	Förväntas öka	3 134
Lager- och terminalpersonal	Små möjligheter	Förväntas öka	3 776
Kockar och kallskänkor	Stora möjligheter	Oförändrad	2 574
Maskinoperatörer, tillverkning (metall, trä, livsmedel, plast)	Medelstora möjligheter (stora inom metall)	Förväntas öka	2 278

Tabell 1: Yrkesprognoser samt antal lediga jobb för ett urval av tjänsteyrken (fortsättning)

Yrke	Möjligheter till arbete idag (2026)	Prognos, 5 års sikt (~2031)	Lediga tjänster enligt Kompetenskartan
Lastbilsförare	Stora möjligheter	Förväntas öka	3 581
Träarbetare och snickare	Medelstora möjligheter	Förväntas öka	1 404
Undersköterskor, vård- och specialavdelning och mottagning	Medelstora möjligheter	Förväntas öka	1 493
Barnskötare	Små möjligheter	Förväntas minska	1 638
Vårdbiträden	Små möjligheter	Förväntas öka	1 314
Buss- och spårvagnsförare	Medelstora möjligheter	Förväntas öka	332

Källor: Arbetsförmedlingens yrkesbarometer, juni 2026, nationell nivå (arbetsformedlingen.se/statistik/yrkes--och-kompetensanalyser). Antal lediga tjänster enligt Kompetenskartan (kompetenskartan.ai), baserat på Jobtech och LinkedIn, kvartal 2026Q2.

Enligt Kompetenskartan fanns det under andra kvartalet 2026 omkring 34 000 lediga tjänster inom de bristyrken som är vanligast i de utsatta områdena. Flest lediga tjänster finns i vården: undersköterskor, vårdbiträden och personliga assistenter, tillsammans närmare 17 500 tjänster. Därefter följer transport, lager och distribution med cirka 7 700 tjänster, restaurangbranschen med cirka 5 700 tjänster samt städ och hemservice med cirka 3 100 tjänster.

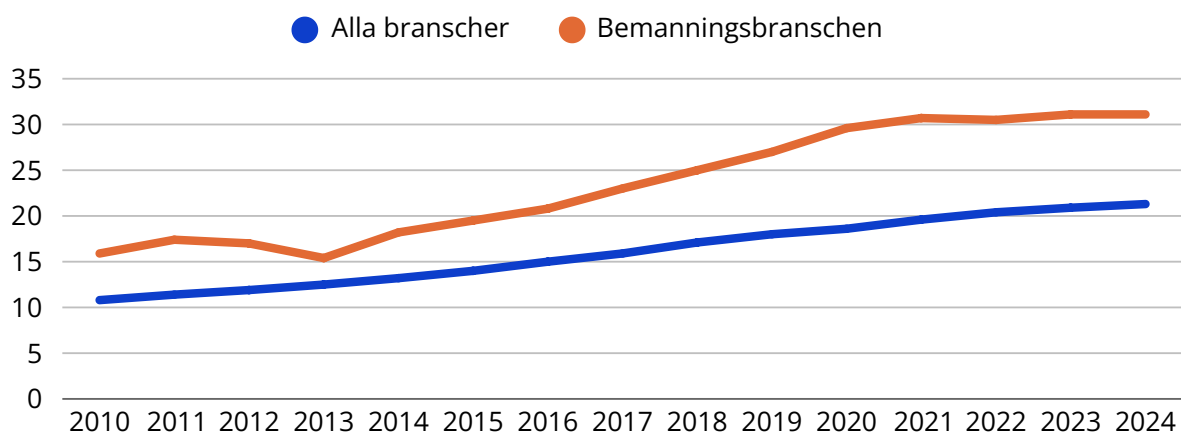
De flesta av de yrken som dominerar i de särskilt utsatta områdena är bristyrken som kräver högst gymnasieutbildning. Inom ett par yrkesgrupper är det tydligt att anställda går från ingångsyrken till bristyrken. Det gäller till exempel för kvinnor som jobbar som vårdbiträden i äldreomsorgen som sen studerar till undersköterska.

Är bemanningsbranschen en underskattad integrationsmotor?

Flertalet av de yrken som är vanligt förekommande bland de boende i särskilt utsatta områden är även vanligt förekommande för de som får anställning genom ett bemanningsföretag. SCB:s yrkesstatistik tar enbart hänsyn till det yrke som personen utövar, inte vem som är arbetsgivare. Det ger oss skäl att tro att bemanningsbranschen roll som integrationsmotor för utrikesfödda är underskattad i de särskilt utsatta områdena.

SCB:s statistik för arbetsgivare visar att det 2024 var nära 50 procent fler utrikesfödda som jobbade i bemanningsbranschen än hos övriga arbetsgivare. Trenden visar även att det blivit allt vanligare över tid att utrikesfödda jobbar i denna kompetensbransch.⁴

Diagram 12. Andel utrikes födda i bemanningsbranschen respektive alla branscher
Procent

Källa: SCB, BAS.

Vidare visar den statistik som finns tillgänglig hos SCB (åren 2020-2023) gällande vilka branscher som anställer flest arbetssökande kandidater att Bemanningsbranschen toppar två av de tre redovisade åren. Under det år som branschen toppade (2021) anställde man som enskild bransch över 9 procent av de arbetssökande som fick jobb under året.

[4] SCB:s databas Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).

Reformer för ökade drivkrafter till arbete och en effektivare jobbpolitik

Även om sysselsättning till viss del sjönk under 2024 efter år av uppgång, i kontrast till den allmänna uppfattningen i debatten, kan vi i den här rapporten visa att nivån har stärkts över tid för personer i särskilt utsatta områdena. Det gäller inte minst bland de nyanlända, trots dippen det senaste redovisade året. Samtidigt är arbetslösheten fortsatt alarmerande hög i områdena. Även om utvecklingen går i rätt riktning återstår mycket att göra för att sysselsättningsgapet ska minska mellan dels boende i särskilt utsatta områden och Sverige som helhet, dels inrikes- och utrikesfödda.

För att förstärka den positiva utvecklingen vi ser i den här rapporten behövs flera reformer för att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden för de arbetslösa.

De förslag Almega föreslår speglas även i den undersökning som gjordes med boende i särskilt utsatta områden till 2025 års rapport.⁵ Det behöver bli billigare att anställa, fler behöver bli bättre på det svenska språket och det måste löna sig mer att ta ett jobb.

1 SE TILL ATT FLER ARBETSSÖKANDE TAR DEL AV AKTIVA INSATSER

Reformen av Arbetsförmedlingen har varit framgångsrik men alltför begränsad. Alldeles för få arbetslösa får idag ta del av insatserna hos fristående leverantörer som leder till jobb. Utvecklingen av insatser och tjänster för arbetssökande hos Arbetsförmedlingen behöver därför fortsätta, inte minst gällande att stärka kunskaperna i det svenska språket.

Resultaten i matchningstjänsten hos fristående leverantörer har överträffat förväntningarna och i en längre utvärdering av tjänsten som publicerades 2026 framkom att 45 procent av deltagarna övergått till arbete eller studier.⁶

Arbetsförmedlingens prognos är att ungefär 35 900 arbetslösa ska delta i tjänsten varje månad under 2026, en minskning med nära 20 000 deltagare per månad på bara två år.⁷ Lägg därtill att prognosen för 2027 är ännu lägre med 29 800 deltagare per månad. Almega menar att antalet deltagare borde vara mycket högre med tanke på den höga nivån av antal arbetssökande. Trots att vi ser ut att ha lämnat lågkonjunkturen bakom oss finns många lediga jobba att matcha de arbetslösa emot och företagen har svårt att hitta personal även till jobben, inte minst de med lägre krav på utbildning och erfarenhet.

De rustande tjänsterna och arbetsmarknadsutbildningen som Arbetsförmedlingen ansvarar för bör i motsvarande utsträckning växa de kommande åren. Tjänsterna vänder sig bland annat till utrikesfödda kvinnor med låg utbildning och liten arbetslivserfarenhet.

Arbetsmarknadsutbildningar till vårdbiträden, serviceassistenter i omsorgen och lokalvårdare behöver utökas kraftigt.

[5] Ny rapport: Jobben som bryter arbetslösheten i särskilt utsatta områden | Almega.

[6] Utvärderingsrapport för Onward ESF+ - Arbetsförmedlingen.

[7] Arbetsförmedlingens utgiftsprognos juli 2026.

2 SKÄRP KRAVEN PÅ AKTIVITET I BIDRAGSSYSTEMEN OCH KONTROLLERA ATT REGLERNA EFTERLEVS

Arbetsförmedlingens kontrollsystem ska finnas för att motverka att arbetslösa tackar nej till jobb. Att tacka nej till jobb ska i normalfallet leda till en längre avstängning från ersättning.

Alltför många arbetsgivare i tjänstesektorn upplever frustration⁸ över att arbetssökande söker jobb utan att egentligen vara intresserade av att jobba. Det är helt emot tanken med våra skyddsnät och socialförsäkringssystem.

De återkommande granskningsrapporterna från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) visar att Arbetsförmedlingen behöver vidareutveckla och anpassa sin kontrollverksamhet. IAF konstaterar i en rapport från våren 2023 att Arbetsförmedlingen visserligen har förbättrat sitt kontrollarbete men att mycket ännu återstår att göra.⁹ I en uppföljande slutrapport från våren 2024 bekräftar IAF att kontrollarbetet har stärkts i flera delar och fler underrättelser skickas till a-kassorna och granskningen av aktivitetsrapporter har blivit mer systematisk. Men konstaterar samtidigt att brister i arbetet med handlingsplaner kvarstår.¹⁰

Senare granskningar visar att problemen inte är lösta och i december 2024 slog IAF fast att Arbetsförmedlingen inte fullgör sitt kontrolluppdrag för arbetssökande som deltar i insatser hos externa leverantörer¹¹ samt i januari 2025 konstaterade myndigheten att Arbetsförmedlingen inte skapar förutsättningar för en ändamålsenlig kontroll inom etableringsersättningen.¹² Så sent som i december 2025 riktade IAF på nytt en anmärkning mot att handlingsplanerna inte alltid uppdateras eller innehåller de insatser som motsvarar den arbetssökandes behov.¹³ Bilden är därför entydig: trots upprepade påpekanden under flera år fortsätter Arbetsförmedlingens kontrollverksamhet att uppvisa strukturella brister som riskerar att undergräva legitimiteten i hela ersättningssystemet.

I en internationell jämförelse sticker Sverige ut i negativ bemärkelse att Arbetsförmedlingen i få fall beslutar om sanktioner mot arbetssökande som missköter sitt arbetssökande. Detta får negativ påverkan på matchningseffektiviteten eftersom samma undersökning visar att sanktioner i en fjärdedel av fallen leder till att tiden i arbetslöshet förkortas.¹⁴

Almega föreslår att Arbetsförmedlingen skärper myndighetsutövningen både vad gäller bedömningen av vad som är lämpligt arbete och kontrollen av arbetssökandet samt att sanktionstrappan tillämpas mera strikt än vad som är fallet idag.

[8] Städbranschen: Arbetslösa vill inte ha våra jobb – "Skickar ansökan för att få bidrag" | Tidningen Näringslivet, Krögare varnar för mängder av oseriösa jobbansökningar – "Bekväma och lata" | Tidningen Näringslivet.

[9] Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2023) "Arbetsförmedlingen behöver vidareutveckla och anpassa sin kontrollverksamhet" Utvärderingsrapport för Onward ESF+ - Arbetsförmedlingen (hämtad 2023-05-16).

[10] Kontrollfunktionen i en tid av förändring på Arbetsförmedlingen.

[11] Arbetsförmedlingens kontroll av arbetssökande hos leverantörer.

[12] Arbetsförmedlingens kontroll inom etableringsersättningen.

[13] Är handlingsplanerna aktuella och vilka insatser och aktiviteter innehåller de?

[14] Van den Berg, Gerard J., Vikström, Johan, (2009) "Sanktioner i arbetslöshetsförsäkringen?", Arbetsförmedlingens utgiftsprognos juli 2026.

Lombardi, Stefano, Vikström, Johan, (2019) "Arbetsförmedlingens kontrollarbete, sanktioner och de arbetslösas sök beteende." IFAU 2019:23, r-2019-23-arbetsförmedlingens-kontrollarbete-sanktioner-och-de-arbetslösas-sokbeteende.pdf (hämtad 2023-05-16).

3 SÄNK ARBETSGIVARAVGIFTERNA

Det måste bli billigare att anställa så att fler svenska företag vågar ge människor chansen att komma in på arbetsmarknaden. Höga arbetskraftskostnader påverkar nyanställningar och gör det dyrare att ha kvar personal. Detta hämmar särskilt svenska tjänstesektorn då tjänsteföretag i regel är mer personalintensiva och således påverkas särskilt av högre arbetskraftskostnader.

De höga arbetskraftskostnaderna beror inte på att vi betalar världens högsta löner utan beror i huvudsak på våra höga arbetsgivaravgifter. Sverige sticker ut internationellt och det är idag 50 procent dyrare att anställa någon i Sverige jämfört med övriga Europa och nästan 20 procent dyrare jämfört med stora konkurrentländer som Nederländerna, Tyskland och Finland.

Om tjänstesektorn ska fortsätta att skapa välbefinnande och jobb i Sverige får vi inte straffbeskatta branschens viktigaste resurs – kompetensen. För att göra det billigast att anställa och ha kvar personal måste vi sänka arbetsgivaravgifterna. Enligt en rapport som Makrologik tog fram åt Almega uppskattade de att en sänkning av den allmänna löneavgiften, som de facto är en ren skatt på arbete då den inte är kopplad till någon social förmån, med tre procentenheter skulle kunna skapa uppemot 95 000 nya jobb. En sådan reform beräknas dessutom vara självfinansierande till nästan 60 procent i och med att de nya jobben i sin tur innebär nya skatteintäkter samtidigt som ökad sysselsättning också stimulerar kringliggande ekonomi.

4 REFORMERA SFI

Att komma i jobb kräver inte bara att det lönar sig att anställa utan det kräver också att den som anställs kan göra sig förstådd på den svenska arbetsplatsen. Sverige satsar stora resurser på svenska för invandrare (SFI), men insatsen leder idag i alltför liten utsträckning till faktisk etablering på arbetsmarknaden. Detta hämmar särskilt tjänstesektorn, där kommunikation med kollegor, kunder och brukare är en förutsättning för att kunna utföra jobbet, oavsett om det handlar om städ och service, vård och omsorg eller restaurang.

Detta beror inte på bristande ambition utan på hur systemet är utformat. Endast omkring 31 procent av de som skriver in sig på SFI klarar den högsta kursnivån inom tre år, och närmare 70 procent hoppar av eller fastnar på lägre nivåer. Samtidigt uppger 87 procent av arbetsgivarna att otillräcklig svenska är det största hindret för att anställa utrikes födda, trots att den kommunala SFI-undervisningen har kostat omkring 40 miljarder kronor det senaste decenniet.¹⁵

Om Sverige ska korta etableringstiderna och möta tjänstesektorns kompetensbehov krävs ett systemskifte: från kommunalt skolförlagt SFI till ett arbetsmarknadsorienterat system för yrkessvenska, där språkinläring kombineras med praktik, arbete och branschspecifik utbildning redan från start. Enligt en studie från IFAU ökade sannolikheten för arbetsinkomst från under 10 procent till omkring 45 procent tre år efter avslutad språkpraktik med stöd på modersmål, en betydligt starkare effekt än för traditionell SFI, och särskilt tydlig för kvinnor och personer med kort utbildning.¹⁶ Ersättningen till utbildningsanordnare bör därför knytas till faktisk etablering i arbete i stället för till närvaro och genomströmning, och arbetsgivare och branschorganisationer bör få en tydlig roll i att utforma innehållet.

[15] Mot ett nytt system för språkinsatser | Almega.

[16] ISpråkpraktik med stöd på modersmål, IFAU.

Fotnoter

1. Kompetenskartan tillhandahåller datadrivna beslutsunderlag genom att kombinera flera centrala datakällor om arbetsmarknaden, däribland platsannonser.
2. Karlsson, Charlie. Minskad segregering är ingen mirakelkur. Svenska Dagbladet. 2023-04-25. Charlie Karlsson: Minskad segregering är ingen mirakelkur | SvD Debatt (hämtad 2023-05-16).
3. Utvärderingsrapport för Onward ESF+ - Arbetsförmedlingen.
4. SCB:s databas Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).
5. Ny rapport: Jobben som bryter arbetslösheten i särskilt utsatta områden | Almega.
6. Utvärderingsrapport för Onward ESF+ - Arbetsförmedlingen.
7. Arbetsförmedlingens utgiftsprognos juli 2026.
8. Städbranschen: Arbetslösa vill inte ha våra jobb – "Skickar ansökan för att få bidrag" | Tidningen Näringslivet, Krögare varnar för mängder av oseriösa jobbansökningar – "Bekväma och lata" | Tidningen Näringslivet.
9. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2023) "Arbetsförmedlingen behöver vidareutveckla och anpassa sin kontrollverksamhet" Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2023) "Arbetsförmedlingen behöver vidareutveckla och anpassa sin kontrollverksamhet" <https://www.iaf.se/pressrum/aktuellt-och-pressmeddelanden/arbetsformedlingen-behoover-vidareutveckla-och-anpassa-sin-kontrollverksamhet/> (hämtad 2023-05-16) (hämtad 2023-05-16).
10. Kontrollfunktionen i en tid av förändring på Arbetsförmedlingen.
11. Arbetsförmedlingens kontroll av arbetssökande hos leverantörer.
12. Arbetsförmedlingens kontroll inom etableringsersättningen. Är handlingsplanerna aktuella och vilka insatser och aktiviteter innehåller de?
13. Van den Berg, Gerard J., Vikström, Johan. (2009) "Sanktioner i arbetslöshetsförsäkringen?", https://www.nationalekonomi.se/old/public_html/sites/default/files/legacy/38-1-gvdbjv.pdf
14. Lombardi, Stefano, Vikström, Johan, (2019) "Arbetsförmedlingens kontrollarbete, sanktioner och de arbetslösas sök beteende." IFAU 2019:23. r-2019-23-arbetsformedlingens-kontrollarbete-sanktioner-och-de-arbetslosas-sokbeteende.pdf (hämtad 2023-05-16).
15. Mot ett nytt system för språkinsatser | Almega.
16. Språkpraktik med stöd på modersmål, IFAU.

4